

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY HÓRA 8 K., NEGYEDEVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI LAP.

FELTÉTEL SZERZŐDÉS: DR. HEGEDŰS LORÁNT
FASZÓTELALAPOSÍTÓ: KÖNYVTÁR ÉS KIRÁLYI
SOMMAY-ÉRTÉKES ÉS KIRÁLYI, FRAJSTKA ÉS

A munkásság rendet teremt

Debrecen, február 22.

Budapesten tegnap éjjel történt véres események, amelyekkel mindenki a kommunistákat vádolja, arra kényszerítették még az új folyamán a kormányt, hogy végre erővel kézzel nyuljon bele a kommunista rendezárok dolgába. Ezzel egyidejűleg azonban megmozdult a szociáldemokrata párt is és egy hatalmas impozáns, de egyben ijesztő demonstrációval figyelmeztette a kommunistákat, de velük együtt az ellenforradalmárok táborát is, hogy jó lesz vigyázni, mert az a hatalmas erejű kar, amelynek ma csak izmait mutatta meg, le is üthet és akkor minden ellenforradalmárt agyonsújt.

A debreceni szociáldemokrata párt is csodálatra méltó szervezett erőt mutatott ma. Olyan tömeget, olyan rendben és olyan rövid percek alatt tudott megmozgatni, hogy a párt büszkén tekinthet végig a négy óras általános sztrájkra.

A munkásság, a tisztviselők és a katonák, mint az óramű pontos kerekei, úgy mozgattak a kiadott jelszóra. Most e pillanatban még hékésen folyt a munka és egy félóra múlva pihent szerszám, toll, a laktanyákban vállra került a fegyver és tömegek özönlöttek mint hatalmas folyamok a nagy tengerbe, a párt népgyűlésére.

Aki megfigyelte és látta a mai sztrájkot, a megnyilatkozott erőt, az ha titkos ellenforradalmár lenne, meg fogja gondolni, hogy ellenforradalmárkodjék-e tovább.

Nagyon ideje volt e fenyegetően nagy erő megmutatásának. Mert éppen ideje, hogy a népköztársaság és a forradalom vívmányainak megtartásában kifejtendő és szükséges egyöntetűséget, erőt és rendet senki meg ne zavarja. Sokféle gond, nem rózsás helyzet és sok fájó seb most az ország baja. Mindezeket reakciós széthúzással, köztársaság ellenes összeesküvésekkel, vagy félreértett nagy tanítások tilhajtásából eredő rendezavarásokkal tetézni is, a legnagyobb bűn. Alkotó munkára van szükség, améhez minden erőnk kell, romboló vagy áskálódó irányzatokat nem lehet megtűrni. És a szociáldemokrata párt fölémelve hatalmas öklét, ma azt mondta: nem is fog megtűrni.

A kommunista vezéreket félig agyonverték a budapesti rendőrök

Általános sztrájk a fővárosban Az összes kommunista vezéreket letartóztatták

A tegnapi események ma reggel további véres eseményekre vezettek, amelyeknek során a társaik halála miatt elkecseregett budapesti rendőrök a kommunista agitátorokat és vezéreket félig agyonverték.

A mai eseményekről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

A kommunista vezérek letartóztatása

A késő éjjeli órákban, amikor Szentkirályi Béla főkapitány megkapta a jelentéseket, átment Budára s ott az együtt levő minisztertanácsnak jelentést tett. A minisztertanács behatóan foglalkozott a jelentéssel és elhatározta, hogy a kommunistákkal szemben a legenergiusabban jár el. Erről értesítették a főkapitányt s az eljárás módozataira megadták az utasítást.

A főkapitány a rendőrségre visszatérve megadta az utasítást a nagy riadóra. A rendőrség minden testületét központosították. A várost 46 szakaszra osztották s azt a rendőri karhatalom teljesen megszállotta. Éjjel 2 órakor megjelentek a detektív-testület összes tagjai a főkapitánynál, aki kiadta a rendeletet, hogy az összes kommunista agitátorokat és kommunista vezéreket le kell tartóztatni. A detektívek autókban azonnal kimentek a városba és először Kun Béla lakására mentek. Kun Béla Ügynök-utcai lakásán aludt. Letartóztatásakor teljesen nyugodtan fölöltözött, elbucszott a feleségétől és leányától, akinek ezt mondta:

— Hétfőre itthon leszek.

A detektívek ezután Samuely Tibor Vissegrádi-utca 17. szám alatti lakására mentek. Samuely nem volt otthon s íróasztalán egy még friss írású levelet találtak, amelyben értesítette a fiát, hogy nagy baj van, tehát elutazik hazáról és minden valószínűség szerint elhúzik.

Innen Vágó Béla lakására mentek. De Vágót sem találták otthon, hanem később László Jenő lakásán találták. Mindketten fel voltak öltözve, úgy látszik várták a rendőrséget. Nyugodtan fogadták a letartóztatást.

Hajnalban ezután letartóztatták még a

többi kommunista vezért, ezek között Nánási Györgyöt, Lékai Leitner Jánost, Boros Lászlót, Fancza Pál dr. Reggelig összesen 45 embert tartóztatott le a rendőrség. Mindnyájukat a Tolonházba vitték, ahol Kun Bélát és vezértársait a pincében lévő magánzárkákba csukták, a többit egy közös zárkába.

A rendőrök Kun Béla kiadatását követelik

Amikor reggel 8 órakor Bockelberg Ede rendőrőparancsnok a reggeli rapportot tartotta és az éjszaka behozott foglyokat hallgatta meg, a tolonházban óriási izgalom keletkezett. A laktanyában készenlevő legénység a tegnapi vérengzésnek áldozatul esett társaik tragikus esetét tárgyalták. Csoportokba verődve mesélték a tegnapi öldöklés részleteit. A rendőröket a halott újabb részletek amlyira felbőszítették, hogy izgatottan, magukból kikelve követelték Kun Béla és társai kiszolgáltatását.

A tolonház udvarán mintegy 100 főnyi rendőr tüntetni kezdett és izgatott hangulatban kiáltozták:

— Vezessék ide Kun Bélát. Látni akarjuk rendőrtársaink gyilkosát.

Közben egy rendőrökből álló küldöttség ment Jakab rendőrtanácsos szobájába és ott a legidősebb rendőr ezeket mondta:

— Tanácsos ur, eljöttünk ide, hogy kérjük: mutassa meg nekünk Kun Bélát, aki megölette társainkat. Szemébe akarunk nézni.

A rendőrtanácsos igyekezett lecsillapítani a fölízgatott embereket, hogy álljanak el a kivánságuktól, de ezek nem tágtottak és ezt mondták:

Jakab végre, amikor látta, hogy nem tudja leszerelni őket, arra kérte a rendőröket, hogy viselkedjenek nyugodtan és ne bántás, kiadta a parancsot, hogy vezessék től a kommunista vezéreket.

Egy öreg rendőr ekkor kiment társaihoz és ezt kiáltotta hozzájuk:

— Bajtársak, ne bántásuk őket, csak köpjük szemem.

Az izgatottság ekkor már a tetőpontra hágott, fenyegető kiáltások hangzottak, ami-

URANIA

Szombat Vasárnap
február 22-23.

A VÖRÖS BOSZORKÁNY

III-ik rész.
(A borzalmak éjszakaija)
bűnügyi dráma
3 felvonásban

APOLLO

Szombat Vasárnap
február 22-23.

Bob herceg.

4 felvonásban.

Főszereplők:

Zala Lili — Dr. Erélyi Géza — Vándrey Ferenc — Boros Géza — Pető Attila — Perczel Oszkár.

Arany Bika Mozi

Szombat Vasárnap
február 22-23.

A VÖRÖS

lobogó.

A világhorradalom drámája.
4 felvonásban.

Főszereplők:

Gunnar Toluac — Lully Jacobsen.

URANUS

Szombat Vasárnap
február 22-23.

Nordisk műsor.

Gunnar Toluac

főszereplésével

AZ ÁLON-LOVAG

Dráma 4 felvonásban

Hazasághűségvetítő

kutya.

vigjáték.

Előadások: 5 és 7 órákor.

kor a cellákhoz vezető ajtóban megjelent két rendőr közt egy borotvált képű, szürkeruhás, sovány fiatalember. A felizgatott rendőrtömeg, aki nem tudta, hogy kicsoda a fiatalember, nekiment, *agyba-főbe verte és egyszerre tíz ököl is sújtott le rá. Haját tépték, ruháját leszakgatták, megrugdalták, míg végre néhány higgadtabb rendőr kimentette a fiatalembert az izgatott tömeg kezei közül.*

Kun Bélát véresre verik

Ekkor hozták ki Kun Bélát. Rettenetes ordítás tört ki:

— *Gazember! Gyilkos! Megölted a testvéreinket!*

A másik másodpercben már az egész tömeg rárohant Kun Bélára. Rugták, ütötték, verték, puskatussal sújtották rá. Kun Béla megütközött, a falhoz esett és vérző fejjel összerogyott.

A rendőrök, akik kikisérték, visszarángták a fogház folyosóján a cellájába. A tömeg hangulata azonban percről-percre izgalmasabb lett, felszakították a cella ajtaját és újra ütni, verni, rugdálni kezdték. Végre egyik rendőrnek sikerült fölkapni a vérző és elalélt embert s fölvenni a fogház második emeletére, ahol kórházi ágyba fektették.

A főkapitányságról ahova azt jelentették, hogy Kun Bélát agyonverték, Szentkirályi főkapitány és Pál helyettes-főkapitány megérkeztek. Amikor kiderült, hogy Kun Béla él, a rendőrorvos szobájába vitték, hogy bekötözzék a sebeit. Kun Béla egész teste vérezett.

Szentkirályi megkérdezte, hogy kik és mivel verték meg. Mire Kun Béla halk hangon ezt válaszolta:

— Puskatussal, félrevezetett emberek. Nem fontos, hogy kicsodák.

Most váratlanul rendőrök rohantak be a szobába ezt kiáltva

— *Hol az a bitang? Élve nem szabadul meg. Üssük agyon!*

Hiába állt Szentkirályi eléjük és szólította föl őket, hogy távozzanak nem hallgattak rá. Kun Béla riadtan hátrált a támadók elől, kezeivel eltakarta az arcát, majd könyörgő tekintettel vetett a rendőrökre. De a rendőrök újra ütni kezdték ökölrel, puskatussal. Arcát és vérrel borított testét egymásután érték a csapások.

Szentkirályi főkapitány könyörgésre fogta a dolgot, de nem használt semmi, a rendőrök ezt kiáltották:

— *Mi vagyunk a törvény!*

Bockelberg rohant ekkor a szobába és ezt kiáltotta:

— Aki ezt a nyomorult vérző embert bántja, az nem lehet szociálista.

Mire a rendőrök ezt válaszolták:

— *Hát a rendőröket szabad agyonütni? Nekik szabad gyilkolni?*

Ezzel tovább zuhantak az ütések Kun Bélára, aki most könyörgve fordult a rendőrökhöz:

— *Feleségem, gyermekem van, ne bántsanak.*

Végre Szentkirályi főkapitánynak sikerült a rendőröket lecsillapítani azzal, hogy a vezéreket letartóztatták és nélkülük megszűnik a kommunizmus. A rendőrök végre elhagyták a szobát.

Kun Béla ekkor arra kérte a főkapitányt, értesítse Landler Jenő dr. ügyvédet. Alig mondotta ezt ki, elájult. Amikor magához tért, a főkapitány megkérdezte:

— *Érdemes volt ezt csinálni?*

Mire Kun Béla így válaszolt:

— *Hát érdemes volt? Kérem értesítsék Landler Jenő dr-t és Biró Dezsőt, mert politikai vallomást akarok tenni.*

Majd ezt kérdezte:

— *Nem jönnek harmadszor is a rendőrök? Ezután az ágyra fektették és bekötözték.*

A többi vezér bántalmazása

A rendőrök súlyosan bántalmazták még Boros Ferencet és Vágó Bélát is. Az ütlegetés vége az volt, hogy Szentkirályi főkapitány és mások a saját testükkal védtek meg őket a rendőrök haragja ellen.

Vágó Béla az életéért könyörgött és megígérte, hogy semmiféle kommunista mozgalomban nem vesz részt, csak az életét hagyják meg.

Megindult az eljárás

A tegnapi véres harc után előállítottak és a sebesültek kihallgatását ma kezdték meg.

Délelőtt 10 órakor a rendőrök bizalmi testülete megjelent a főkapitány előtt s közölte vele, hogy nem hajlandók tovább a tegnapi esethez hasonló módon magukat legyilkoltatni, amikor fegyverüket nem használhatják. Erélyes eljárást kértek a kommunizmus ellen. Ugyanilyen bejelentéssel fordultak a belügyminiszterhez. Mindketten a legerélyesebb intézkedéseket ígérték a kommunisták ellen, akiket ártalmatlanná és lehetetlenné fognak tenni.

Az ügygyel a miniszteri értekezlet is foglalkozott, amely kimondta, hogy az ellenforradalmat a legerélyesebb eszközökkel le-térni. A bűnösök ellen bünvádi eljárást indítanak a köztársasági államforma ellen összeesküvés, lázítás, hanem a forradalom vívmányai ellen elkövetett bűntett, tovább erőszak és gyilkosságra való felbujtás miatt is.

Ujabb 60 embert tartóztattak le

A rendőrség ma délután 60 embert tartóztattatott le, úgy, hogy most már a letartóztatottak száma 106. A letartóztatásokat holnap folytatják.

Ma este 11 órakor bekisérték Rott Sándor szállodai alkalmazottat, akinél egy revolvert, amelyből négy golyó volt kilőve és egy tojás-gránátot találtak.

Egy Semmelweis-utcai kávéházban letartóztattak három asszonyt: Wilhelm Szidoniát, özv. Komlós Bélánét és Schön Saroltát, akiknél kommunista igazolványokat találtak.

Délután megjelent a Toloncházban Bokányi Dezső és Landler Jenő dr., akik összegyűjtve a rendőröket, helytelenítették a foglyok bántalmazását, mire a rendőrök fogadalmat tettek, hogy egy ujjal sem bántják többé a letartóztatottakat, akik mellett különben a szociáldemokrata párt egy embere inspekción tart.

Monstre nagygyűlés Budapesten a kommunisták ellen

Ma délelőtt a főváros egész területén megállt minden munka. Az összes szervezett munkások rendben, csoportosan vörös lobogó alatt fölvonultak az Országház-térre. Egyes csapatok eltették a Népszavát és abuzgolták az ellenforradalmárokat. A husipari munkások, akik taglókkal, bárdokkal, husángokra erősített késekkel jelentek meg, az Országház-tér özeleiben három kommunistát félholtra vertek.

Fél tizenegy órakor már alig lehetett mozdulni, több mint 100,000 ember volt jelen

s a nép még mindig özönlött.

Preusz Mór volt az első szónok, aki ezt mondta: Fel akarjuk szólítani a kormányt ne tévóvázson többé, akár grófi, akár rubelek formájában jelentkező ellenforradalomról van szó. Ezek a kommunisták közönséges rablók, akik abból élnek, hogy vagy fizetést kapnak azért, vagy magából a rablásból tartják fenn magukat, akik a proletáregységet megbontani egykeztek, meglakolnak büneikért.

Böhm Vilmos hadügyminiszter: Ha a kommunisták puccsa sikerül, nem ők, hanem a grófok ülnek újra a nyakunkra. Ne üljön fel senki jelszavaknak, mert az lesz a vége, hogy Budapest utcáin tiszti ezredek sortüze fog ropogni. A kommunisták nem egyéb, mint egy sereg félrevezetett fiatalember.

A gyűlés végül határozati javaslatot fogadott el s amelyben a gyűlés kifejezi, hogy szívvel, lélekkel a szociáldemokrata párt mellett van. Elitéli a kommunistákat és helyesli a kormány intézkedéseit.

12 órakor a tömeg rendben eloszlott. Az Oktogon-téren még Pogány József beszélt, aki követelte, hogy Wekerlét, József főherceget és Kun Bélát is egyaránt vessék börtönbe.

A népgyűlés határozatát küldöttség vitte Berinkey Dénes miniszterelnökhöz, aki előtt Preusz Mór kifejtette, hogy a kormány hibás, hogy kezdetben nem lépett föl erélyesen.

Berinkey kijelentette, hogy a kormány megvédi a forradalom vívmányait minden ellenforradalom ellen.

Összeesküvés Horváth Nusi ellen

Fél, hogy Gombaszögi sorsára jut.

Nagyváradról jelenti tudósítónk a következő történetet, amely Horváth Nusiról a debreceniek kedvenc primadonnájáról szól.

Történt egy este, hogy a diáksereg, mely vagy statisztál, vagy a földszinti állóhelyen tapsolja tyukszemesre a kezét a neki tetsző primadonnáért, haza akarta kísérni Horváth Nusit, egészen az utcaajtóig, egymásra és az egész világra féltékenyen, nehogy a gyermekálmok hercegnőjét haj érje a máról-holnapra, világított utcákon. A diákság szolgálatkészségét Horváth Nusi ezen az estén nem honorálta kellő megértéssel vagy talán rivális hecc miatt kedvetlen volt és ezért felkérte ifjú rajongóit, hogy hagyják egyedül haza menni. A lelkes csoport csak hazatán hitt füleiknek, mikor a primadonna még egyszer és határozottan követelte, hogy kivételesen ne zavarják. Ebből a visszautasításból kerekedett aztán egy összeesküvés a művésznő ellen, amit abból a névtelen levélből olvasott ki, amelyet tegnap kézbesítettek neki. Bár a névtelen írást naiv diákos betűkkel írta az írója, a tartalma egyáltalán nem gyermekes, sőt lefőzi a legmocskosabb száju apacsot is, olyan triviális és annyira goromba.

A művésznő szép szeméből kibuggyant a könny és karmínpirosra pirult, mikor a szemédomb aljáról szedett szavakkal megirt levelet elolvasta, parfümöt permetezett magára és felsietett Bartha bűnügyi kapitányhoz, akinek átadta a háborzongató sorokat és védelmet kért.

— *Érzem, hogy úgy fogok járni, mint Gombaszögi Frida.* — anondta reszkető szájjal a kapitánynak.

Sok időbe került, míg végre elhitte a kapitánynak, hogy a nagyváradi diákok sokkal világosabb fejű teremtmények, sem hogy véres csinyekre vetemdnének. A művésznő megnyugodva hagyta el a rendőrséget, mert a kapitány az ő jelenlétében bízta meg a legügyesebb detektívet a levélíró kinyomozásával.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség . . . . . 18. sz.
Nyomda . . . . . 18. sz.

A „kipróbáltak“

Irta: Szatmári Mór.

Megint egy új párt. Az ördög tudja már, hányadik. Szaporán születnek, szinte gombamódrá. Legújabb a nemzeti egyesülés pártja. Hát ez mi? Zavarosból született, zavaros szándékokkal s ezért ilyen furcsán zavaros a neve is. Ne sokat töprengjünk a címen, mert az ugyan nem árul el semmit.

Nézzük, kik csinálják. Egészen mellékes a program. Semmi sem könnyebb, mint programot szerkeszteni. De kik állnak mellette, mögötte. Bethlen István grófot küldötték előre kegyelvitőnek. Utána jönnek a „nemzet régi kipróbált vezetői”. Így mutatja be őket a csalogató politikai lilium, Bethlen István.

Nézem a névsort. Csupa hírhedt alak, a régi munkapárt levitézlett emberei. Jól mondta ezt az egyet, jól mondja Bethlen István „kipróbáltak”. Cégéres firmák ezek mind. Mintha régi bünsz gyalázatos rendszer tartana felvonulását, és Bethlen Istvánnal az élen. Nyilván azért, hogy ne mondhasák róla: ez a munkapárt. Hiszen Bethlen István nem volt legutóbb tagja a munkapártnak, de velők egy gyékényen árult. Nálánál nem volt szenvedélyesebb gyűlölője a demokratikus haladásnak, nem volt mámorosabb szeretője a gyilkos háborúnak. Nem volt fanatikusabb hámulója és készségesebb híve a német-szövetségnek; a feudális érzés és gondolatvilágnak valóságos megtestesülése ő volt. Tisza István legkedvesebb politikai kedvence, Bethlen István bontott zászlót a nemzeti egyesülés pártja számára és azok, akikről azt hittük, hogy már elmúltak, hogy már végkép leszámoltunk velők, mint a nemzet bünsz lelkiismeretével, ime előbukkanak a „kipróbáltak”.

No már az igaz, hogy kipróbált férfiak. Kijárárták a politikai cédaságnak minden próbáját. Kijárárták a bünsz minden iskoláját. Teremtő szent Isten! Hogy ezek az emberek még mernek nemzeti ügyekről beszélni, mernek a nemzeti katasztrófától való megmentés munkájához tolazkodni, mernek emberszeretettel prédikálni és mernek támadólag fellépni azok ellen, akik a forradalmat csinálták.

Az mondják, hogy három hónap óta a kialakult szerencsétlenségéből nemzeti katasztrófa lett s ebből ők akarják kivezetni az országot. Ők, akik előidézték a háborút s ezzel belevítették a nemzetet a veszített háború tettenes katasztrófájába: ők, akik még akkor is háborúra uszítottak, mikor a nemzet már jóformán elvérzett: ők a királyi zsarnokság szolgálékai eselédjei: ők a pretorianus vitézek, akik a maguk bőrét kimélték, de a nemzet ifjúságának véres omlásában kéjelegtek: ők, akik szolgabírói politikával agyonkínózták a népet és ezt csak csak zsákmányolásra alkalmas prédának tartották. Ők, szóval a munkapárt állnak most hadrendbe és pártot alakítanak: ők már elfelítetettek a múltat s Bethlen István köré gyülekeznek, mintha semmi sem történt volna. Minden bajnak, szerencsétlenségünknek ők az okozói s most azt kiáltják, hogy ők félrevonultak — mondja a „kipróbáltak” szája ize szerint Bethlen István — a patvarba dehogyan vonultak ők félre: kirúgtuk őket. Kirúgtuk az öntudatra ébredt nép haragja s mert a nép elég nagylelkű volt ahhoz, hogy többé ne törődjék velük, most vérszemet kapnak és ahelyett, hogy tovább vezekelnének, újból akarják kezdeni a politikai álarcoskodást. Azt hiszik, hogy még vissza lehet csinálni a dolgokat: azt hiszik, hogy hazugságokkal és ármításokkal még hidat verhetnek az ő régi világukhoz, ahhoz a világhoz, mely tele volt szennyel és melyben az erőszak úrvölgye garázdálkodhatott a jogosztott milliókon.

Megriadtak az új világ hadjától s a forradalomnak esküdtek hűséget. Oh, hogy tolazkodtak ezek a farizeuskodó csalók a nemzeti tanács elé, de most már lélekzettség jutottak s mert reszketnek az áldozatoktól, miiket minden becstelens polgárnak hoznia kell s mert féltik vagyonukat, földjeiket, cifra ékszereiket, rongyos címeiket és rangjaikat, hát összecsdülnek és pártva verődnek.

A „kipróbáltak” még egy új próbát próbálnak. Így hálálják meg azt, hogy a forradalom megkegyelmezett nekik. Nyelvtüket öltögetik a forradalomra, mert elkergette őket.

Ezt tartják ők a nemzet legnagyobb katasztrófájának, pedig ez a forradalom egyik legnagyobb vívmánya. A nép nem lehet olyan bárgyu, nem lehet olyan himpellér, hogy hirtelen adjon a régi munkapárt embereinek, ezeknek a politikai pernahajdereknak, akik most demokráciát predikálnak, de visszasírják a le-
döntött régi rendszer romlottságát.

Négy óras általános sztrájk Debrecenben

30,000 ember tüntetett a kommunisták és az ellenforradalmárok ellen

A debreceni szociáldemokrata párt magányos demonstrációval mutatta meg hatalmas erejét és figyelmeztette az összes ellenforradalmi elemeket és ezek között a kommunistákat is, hogy a forradalom vívmányait megdönteni, véres eseményeket előidézni nem enged.

Debrecen szervezett munkássága szinte egy pillanat alatt talpra állott és talpra állította a szociáldemokrácia mellett a katonaságot is. Délben a végrehajtó-bizottság kimondta az általános sztrájkot és pár perc alatt megszűnt az egész városban a munka s az üzletek lezártak.

Dél előtt 11 órakor a szociáldemokrata-párt táviratot kapott a kommunistákkal történt összejöveteléről és arról, hogy a kormány elhatározta, hogy a kommunistákkal szemben a legerélyesebben lép. Egyben értesítés jött, hogy Budapesten kimondták az általános sztrájkot s fölhívták a debreceni pártot is, hogy mondja ki az általános sztrájkot. Ezt a végrehajtó-bizottság ki is mondta, minek folytán minden gyárban, műhelyben, üzletben megállt a munka s a munkások és tisztviselők szakszervezeteként s a debreceni csapatok tisztjeikkel az Attila-térre vonultak, ahol megjelent később a pártvezetőséggel Handler Gyula kormánybiztos is. Egy órára már összegyűlt az egész szervezett munkástömeg, amely előtt Vági István ismertette a Budapesten történt eseményeket. A munkásokat azért hívták egybe, hogy demonstrálják egységüket és erejüket lefelé és fölfelé egyaránt. Fölszóltotta a tömeget, hogy vonuljanak a Kossuth-szobor elé.

A menet Csató Gábor fölszólalása után megindult délután 2 órakor. Elöl tisztjeik vezetésével a 2. honvédszázadok, akik előtt egy alírt a következő felírtasú táblát vitte:

„Olvassátok meg hányan vagyunk”.

Utánuk következtek a 16-os századok és az egyes szakszervezetek, amelyen ilyen felírtasú táblákat vittek: „Éljen a Népszava!”, „Nekünk veszteni valónk nincs, bízzunk erőnkben”, „Vigyáz, ha a kar lecsap!”

Az impozáns menetben, amelyben több mint 30,000 ember vett részt, ott volt a csendőrség tisztjeivel teljes létszámban, a katonák a legnagyobb rendben, a fegyveres rendőrök a tisztikarral, a magántisztviselők, a vármegyei és városi tisztviselők, a kormánybiztosság és az összes szakszervezetek.

A városházától kezdve négy csoportra oszlott az óriási tömeg s négy helyen beszéltek a szociáldemokrata párt szóvivői. Az Arany-Bika erkélyéről Handler Gyula kormánybiztos beszélt. Ismertette a kommunisták és ellenforradalmi mozgalmakat. A munkásság — mondta — megítéli a kértelhetetlen harcot az ellenforradalommal szemben bárholnan jönne is, akár felülről, akár alulról. Kitért a budapesti eseményekre és annak demonstrálására, hogy milyen okokból határozta el a mai munkaszünetet és ezt a nagyszerű tüntetést. Szólt a kapitalizmusról. A tökések-

legnagyobb vívmánya. A nép nem lehet olyan bárgyu, nem lehet olyan himpellér, hogy hirtelen adjon a régi munkapárt embereinek, ezeknek a politikai pernahajdereknak, akik most demokráciát predikálnak, de visszasírják a le-
döntött régi rendszer romlottságát.

akik a háboru alatt óriási vagyonokat harácsolnak össze olyan nagy adókkal fogják meg terhelni, hogy a hadirokantak, hadiözvegyek és árvák ellátásáról méltóképpen gondoskodhassék az állam s a forradalmi katonaság ellátását és zsoldját fizetni tudják. Szólt a cseh, román, szerb megszállásokról, amelyek sok kínosunkat foglaltak le. A kormánynak most ki és befelelé is verekednie kell, hogy konszolidált állapotokat teremthessen. Időt kell neki erre adni. A népkormány a népköztársaságot és a forradalom vívmányait mindenkor meg fogja védeni.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után

Horváth Sándor dr. mondott lelkes beszédet.

A Kossuth-szobor előtt először Török Gábor szólt. Rámutatott arra a nagy erőre, amely a mai tüntetésben megnyilatkozott. A legerélyesebb szavakkal ítélte el a kommunisták és ellenforradalmárok mozgalmát. Le fogják törni őket. A kommunisták elszedült elvtársak, de őket is letiporja a szociáldemokrácia óriási ereje. Elítélte, hogy míg a szociálista érzelmi 3-as és 39-es debreceni katonákat elvitték a demarkációs vonalra, ide telepítették a burzsoázia által megszedített székely katonákat s míg a debreceni fiúk Erdélyt védik, addig a székely katonák Hajdúnánáson mulatnak. Szólt az ellenforradalmi mozgalmakról, amelyekkel szemben azonban egvédik a köztársaságot. Kéri, üdvözöljék a budapesti munkástelevéket, mert ők döntik el az ország sorsát. Ha ott győz az ellenforradalom, nekünk is végünk.

Lelkes, szép beszédet mondott még ezután Vági István és Pál Gábor. Az üzletvezetőség előtt Simon János és Szepesy Albert, a városháza előtt Markovits Lajos dr. és Hatvany Imre mondott beszédet.

A nagy lelkesedéssel hallgatott beszéd után a tömeg a délután 4 órakor a legnagyobb rendben eloszlott, a katonák laktanyáikba vonultak, a munkások megkezdtek a munkát.

— A II. kerületi pártszervezet szociálista matinéja iránt, mely folyó hó 23-án délelőtt 10 órakor lesz, a nagy érdeklődés miatt jegyeket már nemcsak a pártirodában (Kossuth-u. 11.) és a Dréherben, hanem a Színházi Figaró szalonjában is előre váltaniuk az elvtársak. A műsor, amelyen a proletárok köztözetén kívül művészeti zeneszámok lesznek s előrendű művelőzetet szerez a megjelenteknek, a következő: 1. Egyetértés zenekara, nyitány. — 2. Ünnepi beszéd, dr. Lőkövics Vilmos. — 3. Kalapács, Gyagyovszkytól, scénirozott dal, énekli Katona Kálmán budapesti dalénekes. — 4. Vas Manci operanékesnő, operarészletek. — 5. Dr. Markovics Lajos, Ady-Gyóni versek. — 6. Székely Gyula, operarészletek. — 7. Verő Márta, Ady-versek. — 8. Egyetértés zenekar, Orpheus. — 9. Hajdu Zoltán színművész, proletár-versek. — 10. Görög Olga, Ady-Reinitz dalok. — 11. Káldor Dezső, proletár-dalok. — 12. Egyetértés, zárinduló.

Milliárdok a föld alatt...

Kincsek a budapesti bankok pánccszobáiban

Budapestről jelentik: Nem érdektelen most végigjárni a földalatti pánccszobákat, az arany, briliáns, a drága értékpapírok menedékhelyeit, ahová a vagyon igazi arisztokráciája helyezkedett el. A földalatti pánccszobák: a safe-k. Hiába ostromolja a legügyesebb gonosztevő, az ő találékonysága ellen a modern technika vívmányai yeszik fel a harcot. Ha a betörés technikája szédültesen fejlődött a legutóbbi időben, a mérnöki tudomány is lépést tartott vele.

Egy ujj-mozdulat, amely az ajtót érinti, nagy zajt csap az inspekción szobában. Szuronyos katona vigyáz a bejárat előtt és fegyveres éjjeli őr két óránként végigjárja a földalatti kazamatát. Egy-egy ajtószámra 60 métermázsza nehéz és körbefutó folyosókon elmes tiükörszerkezet van, amely a bujkáló idegent a folyosó minden pontján láthatóvá teszi. Az esetleges tűz ellen zseniális készülékekkel védekeznek, amely pokol lárját csap, ha a terem levegője 36 foknál magasabbra emelkedik.

A safe valamikor a békés időben, csak nyáron, az utazási időben volt népszerű intézmény. Ma már sokkal nehezebb safe-t kapni. A kelendőségnek még az az alaptalan hír sem ártott meg, hogy a készülő vagyondezsmanak valószínűleg a safe-k lefoglalása lesz az első stádiuma. Az óvatosabbak az első vészhierekre hazavitték kincseiket, de másnap már akárhányan meggondolták a dolgot.

Az egyik nagybank pánccszobájában 1860-ra rug a safe-k száma és 40-50 kivétellel valamennyinek meg van a gazdája. Aki fiókjához akar jutni, annak előbb jelentkezni kell az első teremben, ahol szabályszerűen igazoltatják személyazonosságát, csak aztán bocsátják be az óriási pánccszobába, ahol a saját kulcsa és az inspekción kisasszony generálkulcsa segítségével nyithatja fel rekesztét.

Az igazgatóság arra a kérdésre, hogy mennyi kincset őriznek a bank saféjében, határozott választ nem tudott adni, mert a kincset mindenki maga kezeli. Annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy az ittlévő vagyon jóval meghaladja az egymilliárd koronát.

A nagy safe-terem mellett nagy raktárhelyiség is van, ahol lezárva ládáknak őrzik az ugynevezett családi vagyonokat. A főiri nemzetségek hitbizományi ékszereket, az évszázados arany és ezüst készleteket, sőt fel nem becsülhető drágaságokat, amelyeket egymásra következő generációk összegyűjtöttek, ezekben a raktárakban helyezik el.

Hogy mennyi kincs van elhalmozva a budapesti safékban, azt még hozzávetőleg sem lehet kiszámítani, de valószínű, hogy a magyar állam adóságának tekintélyes része kitér belőle. A Hitelbankban, a Kereskedelmi Bankban, a Hazai Takarékpénztárakban körülbelül nyolcezerre rug a safék száma. Itt készpénzben, takarékkönyvekben, ékszerekben körülbelül 5-6 milliárd van felhalmozva.

Ez azonban a láthatatlan vagyonnak csak egyik része. Mindegyik bank még külön helységet tart a ládák és koferek számára, amelyeket két méter vastag betonfalak és pánccios ajtók mögött óvatos emberek helyeztek el s a tulajdonképpeni vagyon ezekben a titkos akzamatákban rejtőzik. A magyar főiri családok összes arany, ezüst és drága készletei itt van elhelyezve közönséges spárgával átkötött fakoferekben. Ezt a kincset már csaknem lehetetlen felbecsülni. A nehéz arany kupák, Indiából jött gyémántok, mükincsek, drága képek, antik hegedűk, értékes mükincsek, Gobelinek, mind itt várják a boldogabb hajnalt, mikor ismét veszély nélkül napvilágra kerülhetnek.

Egyik bankban földalatti terem van, amelynek vaspánccs szobája hadikölcsönkötvényekkel van tele. Ez az egy terem körülbelül ötmilliárdot képvisel. Másutt kapott börtönökben fekszenek csak azok az értékek,

amelyeket a megszállott területek bankfiókjából helyeztek el.

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy minden láda kimondhatatlan vagyonokat rejt magában; akárhányan akadnak, akik csekélyebb értékű holmijaikat is idehozták. Sokan díszmagyar ruhájukat, fegyvereiket, leányuk kelengyjét, brüsszeli csipkéiket is itt tartják. A Pesti Hazai Takarékpénztár egyik ügyfele a pakondgyartyatartókat is idehozta. Egy Blaskovich tajtékpipa gyűjteményét helyezte el a bank egyik trezárjában. Egy mágnás pedig békebeli Havanna-szivarokat őriztet a vasszekrényben és naponként ide kocsizik, mielőtt a kaszinóba megy, hogy kettőt-hármat kivegyen belőlük.

A forgalom, amelyet mostanában a budapesti safe-k lebonyolítanak, majdnem tízszerese a réginek, mert a nyugtalan emberek száma nagyon megszorodott a forradalom óta. Sok elkelő asszony, mielőtt korzózni megy, sietve bejön a smukkjáért, kissé megsétáltja briliánsait a Váci-utcán, vagy a Kosuth-utcán, azután ugyanolyan sietve visszaviszi, mielőtt ebédelni menne. Egy lipótvárosi fiatal asszony minden második és harmadik napon bejön a bankba, felhuzza gyűrűit az ujjaira, negyedórát gyönyörködik bennük s azután sóhajtvá eltemeti valamennyit a kazetta sötétjébe. Vannak mágnás asszonyok, akikben a hiúság erős küzdelmet vív a féltékenységgel. Ezek százezreket érő gyöngy-soraikat bankokban helyezik el és maguk művészileg készített hamisítványokat viselnek.

Egy hadnagyot letartóztatott egy áldetektív

Fényes hadnagy titokzatos eltűnése

Tegnap a késő esti órákban Fényes Jenő debreceni honvédhadszázados és hét repülőosztagbeli katona a Piac-utca és Arany János-utca sarkán összeszólalkozott, a repülőosztagbeli katonák Fényest meg is támadták, sőt bántalmazták is.

A megerősített rendőrrőrt azonban a közelben volt és még idejekorán beavatkozott és súlyosabb fejleményeknek elejét vette. A rendőrök az egész társaságot föl kísérték a rendőri ügyeletre, ahová Fényes hadnagy is követte a rendőröket s ott panaszt tett az őt megtámadó repülőosztagbeli katonák ellen. Egyben azonban panaszt tett a rendőrök ellen is, a mennyiben azok, szerinte nem jártak el vele, vagy az ő esetében helyesen.

A panasz folytán a rendőrség ma megakarta hallgatni Fényest s ezért a lakására küldtek, hogy jelenék meg az ügy tisztázása végett a rendőrségen.

Ekkor azonban a rendőrség meglepő tapasztalatot tett. Fényes hadnagyot sem Pannónia szállóbeli lakásán, sem egyebütt feltalálni nem sikerült és a szállóban nem is tudtak fölvilágosítást adni, hogy hova lehetett.

Végre hosszas nyomozás után sikerült megállapítani a nyomozó detektíveknek a következőket: Tegnap éjszaka Fényes lakásán egy polgári ruhás egyén jelentkezett, aki kijelentette, hogy ő detektív és Fényest letartóztatta és nemesak őt magát, de kosarát is magával vitte.

Azóta a hadnagyot nem találják seholsem s így a rendőrség az irányban ymoz, hogy nem történt-e bűntény, mert a rendőrség részéről egyik detektív sem volt Fényesnél s így az ott járt polgári ruhás egyén kétségtelenül áldetektív volt.

Bánátban kitört a sztrájk

A magyar vasutasok nem indítanak több vonatot a megszállott területekre

Szeged, február 21. Pénteken délelőtt 10 órakor az összes szakszervezetek bevonásával a szegedi és temesvári szociáldemokrata párt az általános sztrájkot az összes délvideki területekre. A sztrájk nyomban kitört. A vasutasok kimondták, hogy nem indítanak a demarkációs vonalon túlra vonatot mindaddig, amíg a szerbek nem teljesítik követeléseiket. A szegedi állomáson leszerelték a lokomotivokat. A szakszervezet közölte Vigyázó István üzletvezetővel és Soós tábornokkal is ezt a határozatot.

Délelőtt a pécsi és szabadkai üzletvezetőségek is érdeklődtek a sztrájk kitörése felől s miután megtudták, hogy a sztrájk kitört, valamennyi pécsi és szabadkai közüzem munkásai és hivatalnokai sztrájkba léptek.

Ma délután fél kettőkor a ferencvárosi üzletvezetőség utján a bánáti vasutak parancsnokságától a következő távirat érkezett Szegedre:

Ma délelőtt 10 órakor minden ók nélkül kiütkött az összes vasuti alkalmazottak strájkja. Haladéktalanul hívja föl az összes alkalmazottakat, hogy térjenek vissza a munkába. Ma délután 5 óráig vonatok nem indulnak s a vasutasok munkába nem lépnek, a katonai büntető törvény szabályai szerint járok el.

Joachimovics Dusan
alezredes

a bánáti vasutak parancsnoka.

Szeged, febr. 21. A temesvári és a nagy-beeskereki vonatok ma délután befutottak Szegedre. A szerelvényen egyetlen pogári utas sem volt. A Temesvárról este induló vonatot a szerbek Gyertyámos előtt feltartóztatták s a vasutasokat visszaküldték Temesvárra.

Szerb járőrök összefogóssáák a vasutasokat, inzultálják őket s kényserítik őket, hogy sztrájkörök legyenek. Szántatlan vasutast elhurcoltak.

A románok borzalmas kegyetlenkedései

Egy gyermeket petrolumban égettek meg

Arad, febr. 22. Tegnap délután Nagyhal-mágnánál véres összeütközés volt magyarok és románok közt. A székelyek izzó hangulatu röpiratokban ellenállásra szólították föl a lakosságot. A románok megtámadták a székelyeket, kitépték kezükből a cédulákat, gyalázták a magyarokat, sőt tetteleg bántalmazták s hallállal fenyegették a rópecdula osztogatóit. A magyarok kaszákkal, botokkal, puskákkal fölfegyverkezve összeütköztek a románokkal, akiket rövid küzdelem után megfutamítottak. A románok részéről 12 halott és 20 sebesült volt, míg a magyarok részéről néhányan megsebesültek. A románok erde bosszúból Löwenstein Ignác fűszerkereskedőt üzletéből kihurcolták és lugkööldatot itattak vele, 2 éves fiát egy petróleumos hordóba tették és meggyújtották, a feleségét meggyalázták.

Világos, febr. 21. Tegnap megkezdte garázdálkodását a román gárda. A magyar lakosság védelmére Szegedről fél zászlóalj katonaság érkezett, amelynek a román gárdát

*véres harc után sikerült lefegyverezni. Hoto-
rán György dr. orvost, aki revolverrel lövöl-
dőzött, ennek anyját és Satuán román lelkész
agyonlőtték. A harcban huszan estek és 50
sebesülés történt.*

*Kisjenő, febr. 21. A román gárda és a
szegedi katonaság közt nagy harc volt, amely-
nek 25 halott, 80 sebesült az áldozata.*

A csehek lövik a sztrájkolókat

*Kassa, febr. 21. Illetékes helyről azt a még
meg nem erősített hírt közlik, hogy tegnap
nagy vérfürdő volt Kassán. A csehek számos
sztrájkoló munkást agyonlőtték.*

Naponta 15,000 tonna anyagot kap Magyarország Amerikától

A legközelebbi napokban kávé, tea, textil- és
fémáru érkezik

Bern, február 21. Minden intézkedés
megtörtént, hogy Amerika Magyarországot
a legközelebbi napokban a legszükségesebb
anyagokkal ellássa. Naponta 15,000 tonna
anyag érkezik Catte kikötőbe, ahonnan Sváj-
con és Bruckon keresztül Magyarországra
irányítják. Az első küldemény tea, kávé,
textiláru és fémáru lesz. Együttal Ausztria és
a Balkán államok ellátását is megkezdik.

Budapest, febr. 21. A Politikai Hir-
adó jelenti: A szövetséges hatalmak ételmezési
bizottsága értesítette a kormányt, hogy a
Magyarországnak szükséges zsirt el fogják
szállítani. A kormány megbízottat küld el
Triesztbe.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek. A reor-
mátus templomokban a vasárnapi istentiszte-
letek sorrendje e hó 23-án a következő:
Nagytemplomban: délelőtt 9 órakor prédikál
Konrad Zoltán segédlelkész, délután 2 órakor
kátét magyaráz Konrad Zoltán segédlelkész.
Kistemplomban: délelőtt 9 órakor prédikál
Szele György lelkész, délelőtt 11 órakor pre-
dikál Zih Sándor lelkész, délután 2 órakor
kátét magyaráz Berecz Sándor hittanhallgató
Kossuth-utcai templomban: délelőtt 9 órakor
predikál László Albert segédlelkész, délután
2 órakor kátét magyaráz Molnár Ferenc se-
gédlelkész. Árpádtéri templomban: délelőtt 9
órakor predikál Molnár Ferenc segédlelkész,
délután 2 órakor kátét magyaráz László Al-
bert segédlelkész. Ispótyai templomban:
délelőtt 9 órakor predikál Juhász Ferenc se-
gédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz
Nemes István segédlelkész, délután 3 órakor
gyermekistentiszteletet tart Nemes István
segédlelkész. Homokkertben: délelőtt 9 óra-
kor predikál Kovács János vallásoktató lel-
kész. Délután 5 órakor a Kossuth-utcai tem-
plomban vallásos estély lesz.

**A polgári radikális pártnak e hó 23.
napján, vasárnap d. u. 5 órakor az Arany
Bika kistermében tartandó vitadélutánján
Létay Lajos bankigazgató a „Vagyonadó-
ról” tart előadást. Erre ugy a párt tagjait,
mint az érdeklődőket ez uton is meghívja a
vezetőség.**

**A kormány Windisch-Graetz és Lu-
kachich kiadatását kéri.** Budapesti tudósítók
táviratozza: A kormány Windisch-Graetz és
Lukachich kiadatását követeli Svájcól és Né-
met-Ausztriától.

A juh és birkahus ára. Az árvizsgáló
bizottság közli, hogy a marha és növendék
marhahusokra megállapított árak a juh és
birkahusokra is vonatkoznak.

**A csucsei magyar katonák áldozat-
készsége.** Nagyvárad tudósítók jelenti: A
csucsei táborban küzdő debreceni 3. honvéd
katonák kiküldöttei, Fele Lajos tiszthelyettes
és Ungár Sándor szakaszvezető tegnap dél-
előtt megjelentek Rimler Károly polgármester-
nél és közölték vele, hogy a Kissebesen kifoszt-
ott Drágán Péter részére, akinek a házát kifoszt-
otta a tömeg s aki ideiglenesen Nagyvá-
radra menekült, a katonák maguk körében 4857
koronát gyűjtöttek össze segély gyanánt. Drá-
gán Péter fosztogatóit erőlesen nyomozták,
de mindeddig nem kerültek kézre a tettesek.
Rimler Károly polgármester hivatalos nyugta
mellett átvette a pénzt és magához hívatta Drá-
gán Pétert, akinek lelkes beszéd kíséretében
adta át a határvédő katonák segélyét.

Kinevezés. A magyar földművelésügyi
miniszter a Debrecenben lakó állami állator-
vosok közül Részner Mihály városi állami ál-
latorvost a VIII. fizetési osztályba állami főál-
latorvossá, Gellmann Károly járási állami ál-
latorvost pedig a IX. fizetési osztályba kine-
vezte.

A biztosítási tisztviselők kabaréja.
Ma este 5 órakor lesz a biztosítási tisztviselők
által rendezett és az „Arany-Bika” disztermé-
ben tartandó cabaré és bál. A műsor, 14 első-
rangú számból áll, amelyben szimfóniások és
jeles dilettánsaink vesznek részt. — Jegyek
mérsékelt számban délután 4 órától kezdődő-
leg, a pénztárnál válthatók.

Vallásos estélyek. A Kossuth-utcai
templomba évek óta tartani szokásos vallás-
os estélyek sorozata e hó 23-án, vasárnap
délután öt órakor a Kossuth-utcai templom-
ban ismét megkezdődik.

**A nyugdíjas posta és távirata alkalmaz-
zottak felemelt nyugdíja.** A magyar népköz-
társasági posta és távirata hivatali ionőke a kö-
vetkező értesítést adta ki: Mindazon nyugat-
mazott posta- és távirataalkalmazottak, vaia-
mint a pt. alkalmazottak özvegyei részére, kik
nyugdíjukat a Piac-utcai posta- és táviratahi-
vatamál veszik fel, felemelt nyugdíj illetmé-
nyeikre vonatkozó utaványozó rendelet neve-
zett postahivatalhoz megérkezett. Miér is fel-
kéretnek, hogy az összeg közlése és a külömbö-
zeti nyugtájuk beadásuk végett a délelőtti
órákban a Piac-utcai postahivatal főpénztára-
nál sürgősen megietenni sziveskedjenek. Sipos
Gyula hiv. főnök.

Erdélyben elmarad a földbirtokreform
Nagyszébenből jelentik: A Pátria közli a kö-
vetkező román információt: Mi nem akarunk
keresztülvinni egy olyan földbirtokreformot,
amely az ország más részeiben csináltak és
különösen nem akarjuk egyszerűen átvenni az
agrár-reformot, mert a mi életviszonyaink egé-
szen mások.

Elszámolás a petroleum jegyekkel. A
közéllátási hivatal közli: Felhívjuk a keres-
kedőket, hogy a birtokukban levő petroleum
jegyekkel a lisztirodában haladéktalanul szá-
moljanak el és az ott kapott átvételi elismer-
vényt a közéllátási hivatalban legkésőbb
február hó 25-én déli 12 óráig mutassák be,
egyben pedig a petroleum készletet írásban
jelentsék be.

Mértékhitelítés. A debreceni állami
mértékhitelítő hivatal figyelmezteti mind-
azon kereskedőket, akik új mértékek és mérő-
eszközök eladásával iparszerűen foglalkoznak,
hogy a 95,032—912. K. M. rendelet 67. §-a ér-
telmében mindazon új eszközöket, melyek 1917.
évi vagy ennél korábbi hitelítési bélyeggel
vannak ellátva, áthitelesítés céljából annál in-
kább is jelentsék be, mert ellen esetben elle-
nők az 1907. évi V. t.-c. 32. § b) pontja értel-
mében a kihágási eljárás meg fog indíttatni.
Ezen áthitelesítés teljesen díjmentes, a még
használatban nem volt mérték és mérőeszköz-
zön, ha — kiténtve a mérőeszközök minemü-
ségét és mennyiségét — írásban január havá-
ban a hivatalnak be lesz jelentve. Amennyiben
a fél nem a hivatalban, hanem saját helyisé-
gében kívánja ezt eszközöltetni, úgy a fenti
rendelet függelékének B) fejezete szerinti pó-
tdiákat tartozik fizetni (25 K).

A miniszterelnök a cionizmusról. A
Magyarországi Cionista szervezet Svájcba és
onnan Párisba induló béke delegációjának ne-
vében Guttman Mór ma tisztelgett Berinkey
Denes miniszterelnök urnál s ez alkalommal a
miniszterelnök ur a következőképen nyilatko-
zott: A magyar népkormány rokonszenvvel
kíséri a cionista mozgalmat, amely a zsidó-
ságnak nemzeti otthont akar Palesztinában ter-
menteni és szükségesnek tartja, hogy a világ-
politikába belekapcsolódott zsidókérdés az igaz-
ság és kultura követelményei szerint találjon
megoldást. A magyar népkormány, mely a
wilsoni elvek alapján áll, teljes komolysággal
veszi a népek örendelkezési jogának elvét és
tudva azt, hogy az összes magyarországi zsi-
dók kivétel nélkül a magyar államemének, a
magyar műveltségnek és főrekvéseknek hívei
és harcosai voltak és maradnak, a zsidó isko-
lákra és kulturális intézmények elérésére való
szervezkedésüket egyáltalában nem tekintii ha-
zafiatlan cselekedeteknek.

Magvak, megbízhatók. Paceltnél. Püs-
pöki palota.

**Dr. Nagy István ügyvéd irodáját újból
megnyitotta Piac-utca 89. szám alatt. (Blatt-
ner-ház.)**

Rüh-kór egy tanítónőképzőben. Ko-
lozsvárról táviratozzák: Nem annyira súlyos,
mint inkább nagyon ke emellen és kinosan el-
viselhető ragályos hőrbetegség lépett fel töme-
gesen a kolozsvári tanítónőképző-intézet Eötvös-
utcai internátusában. Az intézet bennlakó
növendékei között fellépett és a legnagyobb
mértékben terjed a rüh-kór, amely betegség a
béke tiszta, higiénikus világában csak a leg-
alsóbb néposztályokban fordult elő, azok kö-
zött is a legrikább esetben. A háboru azon-
ban előléptette ezt az undorító nyavalyát is és
nem az első eset, hogy egy-egy iskola, amely
a háboru alatt katonai kórház vagy ideiglenes
laktanya volt, infectio folytán fészke lett a rüh-
kórnak. A tanítónőképzőben azonban olyan ará-
nyokban lépett fel, hogy csak megdöbbené tu-
dunk azon a tehetetlenségen, amelyeket az in-
tézet vezetősége a ragadós nyavalyával szem-
ben tanusit. Az intézetnek eddig 50—60 növén-
dékét fertőzte meg a rüh, ugyannyira, hogy az
intézet internátusa ma inkább kórházhoz ha-
sonlít, mint internátushoz. A rühkór eredetét
a tanítónőképzőben nagyon könnyen meg le-
het magyarázni és nem kell messzire nyomozni
hogy a tiszta, kedves leányotthonnak hogyan
lett hivatalos, átálatos vendége az undorító visz-
ketegység. A háboru alatt az intézet állandóan
szállása volt a katonaságnak. Először az 51-ik
gyalogezrednek egyik pótuszáda ütötte fel ta-
nyáját a tanítónőképzőben. Az 51-ik gyalog-
ezred után a németek kórháznak foglalták le
a tanítónőképzőt, amelynek internátusából az
egész háboru alatt számüzve voltak a bennakó
tanítónőjelöltek.

Tavaszi divatlapok. „Wiener Mode-
album”, igen bő, 60 oldalas tartalommal, min-
denféle női és gyermekruha képekkel. Ára 9
korona. „Wiener Modeschau” 44 oldalas tar-
talommal. Ára 6 korona. Kaphatók 10 %-os
felárral: Hegedüs és Sándor irodalmi és
nyomdai rt. könyvkereskedésében. Piac-u. 34.

A szociáldemokrata párt közleménye

Figyelem! Az összes Debrecenben tar-
tozkodó gépkocsi vezetők, motorszerelők, re-
párók és mitiahtrek e hó 23-án, vasárnap
délután 9 órakor az Uranusban fontos érte-
kezetet tartanak. Az összeség pontos megje-
lenését kéri a vezetőség. Ugyanekkor je-
lentkezzenek azok a vasmunkások, kik csé-
plőgépezelő vizsgával rendelkeznek.

**A husipari munkások vezetősége ma
szombaton délután 5 órakor értekezletet tart.**

**Debrecen tanítószága szombat délután
5 órakor a város háza tanácstermében gyűlést
tart. Előadást tart az Iskola egyház címen
Zoványi Jenő egyetemi tanár. A tanítózetek
tanítóinak és tanárainak megjelenését kérjük.**

SZÍNHÁZ

MŰSOR

Csokonai-színház

SZOMBAT: Délután: **Biboros**, színmű. Este: **Gésák**, operett. C) bérlet.
VASÁRNAP: Este: **Gésák**, operett. Délután: **Heje-huja báró**, operett.

Vigszínház

SZOMBAT: Délután: **Hóvirág**, operett. — Este: **Van-e babája?**
VASÁRNAP: Délután: **Biboros**, színmű. — Este: **Csodagyermek**. Piros színlapos bohózat.

A színházi iroda hírei. Biboros színmű kerül színre ma délután a Csokonai-színházban. **Gésák** operett ma C. bérletben kerül színre a Csokonai-színházban. — **Hóvirág**. A szezon egyik legkedveltebb operett-újonsága a Hóvirág kerül színre ma délután a Vigszínházban. — **Van-e babája?** Pirosszínlapos bohózat, melynek minden előadása nagy érdeklődést keltett, ma este kerül színre a Vigszínházban. — **Vasárnapi előadások**. Vasárnap d. u. a Csokonai-színházban a Heje-huja báró operett, este a Gésák. — A Vigszínházban d. u. a Biboros színmű, este a Remény szociális tárgyú dráma kerül színre. — **Amor a pénz-ügynök** című pirosszínlapos bohózatra készül most a színtársulat, mely a jövő héten kerül színre a Vigszínházban.

Bob herceg filmen az Apollóban. Elsőrangú rendezés. gyönyörű felvételek és a színészek meglepő játéka gyönyörködteti a nézőt; még ma és holnap marad műsoron.

A **vörös boszorkány** harmadik része a borzalmak éjszakája a legkitünőbb filmalkotás, témája erejétől végig izgalmas. Jegyeltétel az Urániban.

A **vörös lobogó** a legszebb forradalmi film. A most lezajló nagy forradalmi eseményeknek hű tükrö. Bemutatja az Arany Bika mozi.

Gunnar Tolnaes a nagy nordisk művészet legnagyobbikát parádés szerepében látjuk az Uranus mozgóban az Álomlovag című legújabb rondisk drámában. Erre a szép műsorra különösen felhívjuk a közönség figyelmét.

Takarítónét a kora reggeli órákra felveszünk.

A DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG
 KIADÓHIVATALA
 PIAC-UTCA 49. SZÁM, II. UDVAR.

ANATOLE FRANCE
: VILÁGHIRŰ MŰVEI :

1. A vörös lilium. Új kiadás	K 12—
2. Pártító angyalok. Regény	K 11—
3. Szilfasoron	K 9—
4. Vértő vágyak	K 6:50
5. Nyársforgató Jakab meséi	K 5:50
6. Taisz. (Olcsó kiadás.)	K 1:32

|||

Kaphatók
Hegedűs és Sándor
 Irodalmi és nyomdai részvénytársaság
 könyvkereskedésében, Piac-utca 34. sz.

Minden könyvnél 10 százalékos felár. **LEGÚJABB** Minden könyvnél 10 százalékos felár.

SZÉPIRODALMI KÖNYVEK.

TILIA. Hét jelenés. Irta Herczeg Ferenc. Az erős férfi és az erős nő örökké új szerelmi tragédiája, csupa túlfűtött szenvedélyesség, reszkető izgalom a két szerelmes nagy mérközése. **Ára 5 korona.**

A BÉGI VÁZ. 6. kiadás. Regény. Irta: Tornay Cecil. **Ára 11 korona.**

KANTAR. Regény Irta: Surányi Miklós. Lektőlen érdekes regény amely a zongoraművészet és a szerelem kettős motívumából épít fel egy patinás szépségű alkotást. **Ára 11 korona.**

LELEVRABLÁS. Regény. Irta: Herczeg Ferenc. 2. kiadás. Második kiadásban jelent meg ez a mesteri regény, amely a női lélek szövevényébe világít. **Ára 13 korona.**

A BAGDADI VASÚT. Regény. Irta: Kádár Lehel A bagdadi vasút egy peati színházas fantáziájában él aki egy vidéki kisváros csendes levegőjét valóságosan felelőlti vele. **Ára 10 korona.**

Jane Kora: A LOWODI ÁRVA. Regény. Fordította: Karinty Fricyes. **Ára 30 korona.**

OLIH GÁBOR: DEÁK GYÖRGY Regény. **Ára 7 korona.**

A ZANZIBÁRI L'ÁNY. Regény. Irta: Farkas Pál. Nem valamely exotikus világban szövődik e pompás regény eselalményének gazdag fonadéka, hanem egy sokkal érdekesebb helyen magának Budapestnek társaséletében. **Ára 9 korona.**

BLANCHE, AVAGY A SZEGÉNY ROKON. Regény. Irta: Csathó Kálmán Egy okos, de szegény német leány válm odisszeája jómódu magyar rokonai között. **Ára 8 korona.**

PESTI HEGEDŰ Versek és szindarabok. Irta: Emőd Tamás. Emőd Tamás zenés lírája, könnyed és bájos hangja szólal meg e könyvben. A nemesvéri versek és poétikus kis szindarabok változatos gyűjteménye. **Ára 8 korona.**

Kapható Hegedűs és Sándor irod. és nyomdai részvénytárs. könyvkereskedésében Debreczen.

Apróhirdetések.

Apró hirdetések egyezri közlése 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kívér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezést,
 szülő zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Stelner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Singer
 rarrógépeket legjobban javít Keszler A. műszaki- és gépész. Széchenyi-utca 1.

Kifutó fut
 keresünk, Hegedűs és Sándor könyvkereskedés, Főposte mellett.

Aktnek
 öröti aranya, ezüst, ékszer, vagy záloglevé van előd, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

El dök
 kisebb és nagyobb családi és bérházak. Érdeklődők jelentkezhetnek Debreczeni Gazdák Bankja ingatlan forgalmi osztályánál. Kossuth-utca 17. szám alatt.

Elvállalok
 vörö-rézből központi fűtők és pálinkafőző fűtők készítését Mendlovits szeszgyár bereendezési vállalata Nyirbátor.

Rikkancsok
 azonnal felvételnek a kiadóhivatalban.

Eladó
 kedvező fizetési feltételek mellett 22 hold bellelek a vámospéteri uton, a vagonnyal szemben, tehát benn a városban; utcák, lakóházakkal körül véve. Ezen földterület mint bellelek, házhelynek alkalmas, alkalmas továbbá, amennyiben a városban fekszik, konyhakertészetre, vagy szőlő és gyümölcsös földnek. Értekezheini Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Slagot ingon
 kaphat bárki, Piac-utca 34. szám alatt.

Lapkihordó
 asszonyokat jó fizetéssel felvezz a kiadóhivatal. :: ::

MOST JELENT MEG!

Jó modor, jó társaság
 (Az urt elegáns élet művészet)

Irta: ifj. GONDA BÉLA
 A „Fiatal lány otthon” és „Fiúk könyve” szerzőjének legújabb műve.

Ára 13 kor.

10 százalékos felár. **HEGEDŰS ÉS SÁNDOR** Irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében DEBRECZEN. :: ::

Szöllősgazdák figyelmébe!

Gazdák és munkások mult évi tapasztalata szerint, mindenféle papirspárgánál tartósabbnak, gazdaságosabbnak és így olcsóbbnak bizonyult a **3 százból sodrott impregnált színes szőlőkötöző papírzsineg**, mely vékony, de erős, könnyű, így kiadós, impregnált, így vízhatlan, hajlékony, így könnyen köthető és teker- csekben lévén, legtakarékosabban kezelhető. Kapható nagyban és kicsinyben **Kardos Lászlónál** Kossuth-u. 9.

Uj zeneművek.

Divatos új magyar dalok és kislek.

Csalódni fáj	K 4:50
Parancsoljon velem asszonyom	4:50
Rég volt, rég volt	4:50
Egyszál cigánnyal huzatom	4:50
Minden csupa mirtusillat	4:50
Hová sietsz hová	4:50
Jaj ez a buval bélelt élet	4:50
Könnny Katót táncba vinni	4:50
Bon soir mon Amie	4:50
Itt a tavasz, valakit keresek én	4:50
Dody! Dody! Two Step	4:50
Finita la comedia	5:50
Béke van	4:50
Jönnnek a franciák	4:50
Becsipek én szörnyen	4:50
Nem tudom mi az oka	4:50

KAPHATÓK
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
 Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság
 :: Könyv- és Zeneműkereskedésében ::
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 34. SZ.

Könyvtárakat és egyes könyveket legmagasabb árban vásárol

ACZÉL HENRIK

moderna antiquáriuma
 Elszó Takarékpalota.

Kívánatra házhoz megyek megtekinteni.

Telefon 575.